

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **Š. M.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Ritterem
sídlem Riegrova 12, 779 00 Olomouc

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě na přezkum rozhodnutí ze dne 29. 6. 2022, č. j. X, ve věci invalidního důchodu

takto:

I. Rozhodnutí žalované ze dne 29. 6. 2022, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci k rukám advokáta JUDr. Petra Rittera náhradu nákladů řízení ve výši 3 146 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí, citovaného v záhlaví, kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 18. 3. 2022, č. j. X, jímž odňala žalobci od 12. 10. 2021 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, protože pokles jeho pracovní schopnosti činil 30 %.
2. **Žalobce v žalobě** namítl nesprávné posouzení invalidity a poukázal na posudek psychiatra ve věci omezení svéprávnosti, zjištěnou výši IQ 53 a středně těžkou mentální retardaci. Závěr posudkového lékaře o možném výkonu zaměstnání je nereálný. Žalobce není schopen se o sebe postarat, dojet do zaměstnání, dodržet denní režim, nakoupit si a orientovat se mimo své domácí prostředí; bez opatrovníka nic nezvládne.

3. Podle zprávy psychiatra ze dne 24. 8. 2022 žalobce je zcela nesamostatný, sám si nic nevyřídí, neporozumí běžným situacím, je nespolehlivý a prakticky nezaměstnatelný a odkázaný na sociální služby.
4. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** odkázala na všechna předcházející řízení, na napadené rozhodnutí a navrhla jako důkaz posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ nebo „posudková komise“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“). Žalobce je invalida z mládí. Jeho lehká mentální retardace byla opakovaně ověřena diagnostickými hospitalizacemi od roku 2018. Smíšená porucha osobnosti nemohla vzniknout během námitkového řízení.
5. **Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 29. 6. 2022.
6. **Žalovaná v napadeném rozhodnutí** jako rozhodující zdravotní postižení žalobce označila v souladu s posudkem svého posudkového lékaře postižení podle kapitoly V položky 8b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále je „vyhláška o posuzování invalidity“). Posudkový lékař stanovil pro toto postižení míru poklesu pracovní schopnosti o 30 %, tj. na spodní hranici rozmezí 30 – 45 %, protože žalobce neměl jiné duševní či organické postižení, poruchu chování či poruchu osobnosti. Smíšená porucha osobnosti je uvedena až ve zprávě psychiatra z února 2022, a to na základě jediného vyšetření. Žádné jiné psychologické ani psychiatrické vyšetření ji nepotvrdilo.
7. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla lehká mentální retardace, kterou potvrzovaly opakovaně diagnostické hospitalizace od roku 2018. Na předchozím závěru o středně těžké mentální retardaci se podílela sociální a výchovná zanedbanost. V minulosti bylo posouzení stavu žalobce nadhodnoceno i z důvodu simulace mentálního defektu.
8. Soud vyžádal podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. k důkazu posudek PK MPSV v Ostravě.
9. **Posudková komise MPSV v Ostravě v posudku ze dne 14. 12. 2022 ve znění jeho doplnění ze dne 21. 12. 2022** dospěla k závěru, že žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni, a to od 3. 6. 2021 trvale. Posudková komise nestanovila kontrolní prohlídku. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla lehká mentální retardace s občasnými poruchami chování, s částečnou poruchou orientace, komunikace a náhledu, zpomaleným psychomotorickým tempem, neorientoval se místem a časem, s prokazatelným defektem kognitivních funkcí, s oslabenou pozorností a pamětí. Celkové IQ je 53. V psychiatrických výsledcích ambulantního sledování MUDr. B. je údaj o lehké až středně těžké úrovni mentálního postižení; v té době žalobce užíval Asentru a Triapridal. Chování je aktuálně bez autoagresivity a heteroagresivity. Žalobce nyní neužívá léky. Jeho myšlení je primitivní, bez bludných projevů a suicidálních tendencí.

10. Postižení žalobce odpovídá kapitole V položce 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a poklesu pracovní schopnosti o 35 % pro zjevně ztížené pracovní uplatnění při mentálním deficitu, nutnost práce pod dohledem a v podstatně menším rozsahu a intenzitě výkonu. Jedná se o odlišné posouzení oproti posudkům lékařů ve správním řízení, protože u žalobce jde o trvale utlumenou psychiku, sníženou orientaci, ztíženou komunikaci a nepřítomnost náhledu při základním duševním defektu.
11. Po provedeném řízení krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Posudkové komise jsou oprávněny posuzovat pokles pracovní schopnosti a vyslovovat posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Hlavním obsahem činnosti posudkového orgánu je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí také znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné znalosti z oboru posudkového lékařství, na nichž především posouzení invalidity závisí.
13. Soud učinil skutková zjištění z výše citovaných důkazů, zejména posudku PK MPSV v Ostravě ze dne 14. 12. 2022, který byl rozhodujícím důkazem pro rozhodnutí soudu.
14. Přezkoumává-li krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav Ministerstvo práce a sociálních věcí svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). V tomto řízení byl vypracován posudek Posudkovou komisí MPSV v Ostravě dne 14. 12. 2022 ve znění jeho doplnění ze dne 21. 12. 2022. Krajský soud nezpochybnil závěr posudku Posudkové komise MPSV v Ostravě pro jeho přesvědčivé, vyčerpávající a jednoznačné odůvodnění a pro své rozhodnutí tento závěr posudku převzal. Při jednání soudu proti posudku zástupce žalobce ani zástupce žalované nevznesli žádné věcné námitky a nenavrhovali další dokazování.
15. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZDP“) *pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
16. Podle § 39 odst. 2 ZDP *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
17. Podle § 2 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity *pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti je nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*

18. Podle § 2 odst. 3 poslední věta téže vyhlášky *za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*
19. Jestliže u žalobce bylo prokázáno, že pokles pracovní schopnosti žalobce činil 35 %, je nutno žalobce považovat za invalidního v prvním stupni od 3. 6. 2021, jak je uvedeno v posudku PK MPSV v Ostravě ve znění jeho doplnění ze dne 21. 12. 2022.
20. Krajský soud proto zrušil rozhodnutí žalované pro vady řízení, neboť žalovaná si ve správním řízení neopatřila důkazy v takovém rozsahu, aby byl prokázán skutečný stav věci. Současně krajský soud vrátil věc žalované k dalšímu řízení. Žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž podle § 78 odst. 5 s. ř. s. bude vycházet z právního názoru krajského soudu, že žalobce byl invalidní v prvním stupni ode dne 3. 6. 2021.
21. Úspěšnému žalobci náleží náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Ze spisu soud zjistil, že advokát učinil ve věci dva úkony právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb a účast na jednání soudu [§ 11 odst. 1 písm. a) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedené účelné úkony právní služby náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů dvakrát 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkony právní služby advokátovi náleží 2 600 Kč. K této částce činí daň z přidané hodnoty 21 % ve výši 546 Kč. Celková částka nákladů řízení činí 3 146 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 2. února 2023

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně